

Frihetstid till industrialism – arbetsblad

ETT PROGRAM I SERIEN FATTA HISTORIA AV HEIDI HENFTLING OCH PER LARKELL

Arbeta med ord och begrepp

Öva de nya begreppen och orden som du känner dig osäker på. Använd ordlistor för att ta reda på vad orden betyder. Du har fått lite hjälp i några rutor. Använd de sista tomma raderna längst ner för att fylla på fler viktiga ord som du inte kunde innan.

Ord och begrepp från programmet	Förklaring på svenska	Förklaring på annat språk
Historia		
Frihetstid		
Industrialism		
Vetenskapsman		
Råvara	Vara som inte har behandlats, till exempel skog, ull och malm.	
Fackförening	Arbetare som går ihop och driver frågor tillsammans mot arbetsgivaren	
Utvandring		
Spinnerifabrik		
Tvätterska		
Sidenväveri		
Statskupp	Att olagligt ta makten i ett land	
Textilindustri		
Industri		
Industriarbetare		
Revolution		
Sprit	Dryck med mycket alkohol	
Bostadsbrist		
Arbetskraft		
Arbetslöshet		
Svält		
Missväxt	När det växer dåligt ett år och det blir mindre skörd eller ingen skörd alls.	
Religiös förföljelse		
Politiskt förtryck		
Åsikt	Att tycka något	

Arbeta med karta

Använd Google Earth och titta på USA. Kan du hitta svenska ortnamn där? Varför finns de där, tror du?

Personer på den här tiden

Be din lärare om ett kort på en känd eller påhittad person från den här tiden. Finns personen avbildad? Ta reda på mer om honom eller henne. Berätta sedan för några kamrater om personen.

Förslag på personer:

- Ida Aronsson, fiktiv person
- Kristina Aronsson, fiktiv person
- Hulda Aronsson, fiktiv person
- Anders Celsius
- Carl von Linné
- Gustav III

Det fanns förstås fler kända personer under den här perioden. Välj någon eller några och ta reda på mer. Beskriv personen för de andra i gruppen.

Faktafrågor

VETENSKAP OCH POLITIK

1. Den kungliga vetenskapsakademien bildades på 1700-talet. Vad var det och vad gör man där? _____

2. Vem var Anders Celsius? _____

3. Varför kallas perioden mellan 1719 och 1772 för frihetstiden? _____

4. Vem eller vilka hade mest makt i Sverige under den här tiden? _____

5. Vad hette Sveriges två första politiska partier? Varför hette de så? _____

6. Hur slutade frihetstiden? _____

INDUSTRIALISMEN

Revolution är en stor förändring i ett samhälle. Ett exempel är den industriella revolutionen.

7. Beskriv den industriella revolutionen. _____

8. Varför blev järnvägen viktig för Sverige? Vad bidrog den till? _____

9. Hur såg samhället ut innan industrialismen? Hur levde människor då?

10. Hur var arbetet i fabrikena? Beskriv med egna ord.

11. Sammanfatta hur industrialismen förändrade Sverige.

12. Varför blev det bostadsbrist i Sverige under 1700-talet?

DEN STORA UTVANDRINGEN

13. Vad är det för skillnad på invandring och utvandring?

14. Hur många människor utvandrade från Sverige mellan 1850 och 1930?

15. Vart flyttade de flesta?

16. Hur påverkade utvandringen Sverige?

17. Vilka var orsakerna till utvandringen?

18. Varför minskade utvandringen så småningom?

Arbeta vidare

- I programmet berättas det om olika idéers framväxt och framför allt om socialdemokratin. Vilka andra ideologier växte fram under den här tiden? Ta reda på mer.
- Ta reda på fem svenska uppfinningar. Vilka har du hittat? Berätta för de andra i gruppen.
- Ett ganska vanligt svenskt uttryck om väder är "den ryska kylan" eller "rysskylan". Vad är det? Känner du till några historiska personer som har råkat ut för "den ryska kylan"?
- Hur kommer det sig att potatisen blev populär i Sverige under frihetstiden?